

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Parallela Geographica Italiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

Sect. 2. Descriptio Geographica Pedemontanæ, seu Subalpinæ ditionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13120

aliquot locis potitur quibus præcellit Crepacorium *Creneceaur*.

BOGLIENSIS DYNASTA, à quibusdam Bobiensis, anno 1617. erat Hannibal Grimaldus Comes, & Baro. Is bello quod gerebatur inter Sabaudum & Hispanum dederat se in clientelam Galliarum Regis, sed conuictus est anno 1616. conuenisse cum Hispano in Sabaudi perniciem; quare captus & damnatus per Senatum & Governatorem Nicæensem capite pœnas luit, Ducis fisco adiudicata preciosa & plurima suppellex, eius ditio Nicææ Comitatus addita, licet reclamaret ex Franciâ filius eius qui duxerat filiam Comitis de Tauanes, neptem D. du Mayne. Præerat hic Dynasta 22. quâ oppidis, quâ pagis, ex quibus sexdecim aureorum millia recipiebat, & stabat semper à Gallicis partibus. Audio tamen ætate nostra mortuo Victore Amedæo, rebûsque in Pedemontio turbatis, prædictum eius filium hæreditatem suam recuperasse, & eâ in præsentia potiri.

Dynasta RACONIGNIVS de *Raconis*, Italis *Raconigi*, septem quoque pagis aut oppidis præerat, & 15. millia aureorum ei pendebantur; partium quoque Gallicarum erat; quando & cûr Pedemontanæ ditioni accesserit, nescio.

Marchio EVANATOZZI è gente Spinola 12. aureorum millia annui reditus seponit, & Hispani cliens est.

SECT. I I. *Descriptio Geographica Pedemontanæ, seu Subalpinæ ditionis.*

IN duas ditiones, seu regiones præcipuas Subalpinæ regiones diuiduntur, vt præmonuimus, in Pedemontium latè sumptum, & Comitatum Nicæensem; Pedemontium in 4. iterum partes diuiditur: in Principatum Pedemontij cum infertis ei ditionibus, Marchionatum Saluffiarum, Comitatum Astensem cum infertis, & Montisferrati ditionem Sabaudicam: Comitatus verò Nicææ in 4. Vicariatus, & vnâ Vallem distinguitur, quæ omnia sequentibus numeris expedientur.

NUM. I. *Prima pars Pedemontij latè sumpti.*

PRINCIPATVS PEDEMONTANVS.

VRBES PRINCIPATVS

TAVRINVM : *Turino*, olim Augusta Taurinorum vrbs pulcherrima, & munitissima in agro feraci cum arce pulcherrimâ, in quâ puteus mirandi operis. Academiam habet inclytam, & hîc magna celebritate feruatur Sindon, seu Sudarium quo Christus mortuus inuolutus est, & hîc ostenditur magnâ cum religione. Adiunctum habet viuarium 5, aut 6, millium ambitu; Principum delicia, hîc enim ferè semper Princeps commoratur, vnde vrbs in dies pulchrior & magnificentior euadit.

Mille flores : *Mirafior*, nobile Ducis palatium duobus ab vrbe millibus tantùm distat.

Clauasium : *Chiuaso*, nobis *Chiuas*, ad Padum, non procul à Fl. Orco, oppidum non immunitum.

PINAROLIUM : *Pignerol*, ad Fl. Chisonium *le Chison*, pernobile & luculentum oppidum, iam additum ditioni Gallicæ & redemptum à Sabaudis, sicque firmatum, vt sit ab hac parte Franciæ propugnaculum, viâque sic munita, vt nihil Romanam magnificentiam & diuitias exigas.

Pragelatum : *Pra-* Vallibus dedere nomina, & nostra at-
gellasse te celebratæ sunt bellis hîc gestis at-
Petrofa : *la Peruse* que confectis.

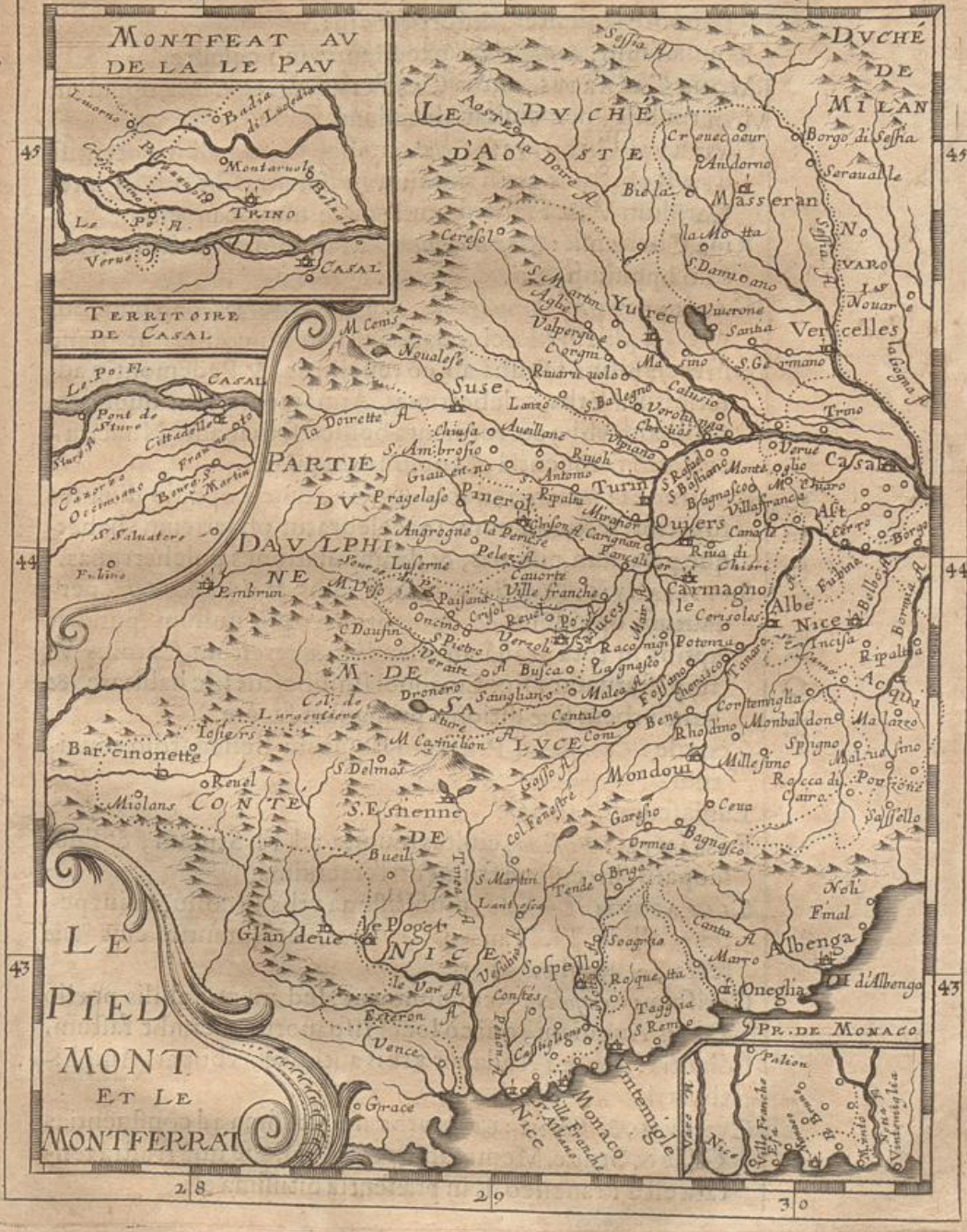
CAVORTIUM : *Cauorte*, nobis *Cauours*, locus munitus muro lateritio, & vice arcis tumulo impositus, cum Turre Gramafanâ ei vicinâ.

Lucerna : *Luserna*, caput famosissimi Comitatus, & vallis amplissimæ quæ supra 20. hominum millia dicitur alere.

VILLA-FRANCA : *Ville Franche*, in solo vberis sita, vbi Padus ponte iungitur; celebris, quia hîc olim captus Prosper Columna Dux exercitus Mediolanensis.

CARINIANVM : *Carignano*, nobis *Carignan*, celebre de Principis nomine, arce, ponte, & præclaris ad illum Gallorum facinoribus.

BRIQUERASCVM : *Briqueras*, in loco perferaci situm & situ difficili, ex quo Carolus Emanuel hyeme Gallos expulit,
tem-

tempore sapienter, & fortiter vsus.

Rouiliaſcum: *Renigliaſco*, excellenti vino celebre.

MONS CALARIVS, aliter CASERIVS: *Mont-Calier*, oppidum pernobile, nec ciuitati decedens.

CASTRVM CHERIVM: *Chieri*, nobis *Quiers*, olim potentiffima Reſp. quæ 30. hominum millia armauit; bellis inter Carolum V. & Franciſcum I. malè multatum eſt.

Ripa Cherienſis: *Rina di Chieri*, Marchionatus titulo ornatum oppidum.

CARMANIOLA: *Carmagnola*, nobis *Carmagnole*, ab omnibus Geographis in Marchionatu Salutiatarum collocatur, nunc in recentibus tabulis ab eo reuellitur, & Pedemontio adſcribitur. Vrbs celeberrima, Armamentarium quondam Gallicum vbi 300. tormenta bellica ſeruabant. Nunc incolarum frequentia, & opibus abundat.

P
E
D
E
M
O
N
T

RACONIGI: *Raconigi*, nobis *Raconis*, de eo oppido diximus ſuperiori ſeſtione num. 10. celebratur ob ſericum; habetque palatium, piſcinas, & deambulationes pulcherrimas.

SAVILIANVM: *Sauigliano*, inter fluuios *Malea*, & *Mair*, perlautum oppidum & opulentum, quo nullum putabat aptius in totâ Italiâ ad alendum exercitum Carolus V. Imp. ſtatueraſt Dux Emanuel Philibertus hîc habitare, & hanc urbem ſuæ ditionis primariam facere.

Centale: *Centalo*, à Præfecto Equitum Bellegardio munitum.

Laniaſcum: *Lagnaſco*.

FOSSANVM: *Foffano*, ciuitas munita ad Fl. Sturam, & Episcopalis, in regione frumenti feraciſſimâ.

CLARASCVM: *Cheraſco*, munitiffima vrbs in colle, cuius pedem alluit Fl. Tanarus *le Taner*; celebrantur eius viæ rectæ, & amplæ.

Cerifolæ: *Cerifoles*, vicus duntaxat, ſed memorabilis prælio Ducis Anguiani, qui eò loci Hiſpanorum retudit faſtum.

Polentia: *Polenza*, cadauer vrbs antiquæ, vbi pars Amphitheatri.

CVNEVM, & CVNI: *Coni*, vrbs munitiffima ad confluentias Geſæ & Sturæ. Memorabilis eſt obſidione quâ fruſtra tentata eſt à Franciſco I. in præſentia ditiffima eſt.

T I L	Bena : <i>Bene</i>, oppidum munitissimo loco situm, aëris salubritate, & incolarum fortitudine celebre. MONS REGALIS : <i>Mondoui</i>, colli imposita ciuitas, cuius pedem alluit Fl. Ella, populosissima est omnium vrbium Pedemontij post Taurinum. Heluetiorum eade celebratur. Vnum eius suburbiorum dicitur vicus, vbi S. Mariæ templum quod Dux extruxit, magnæ religionis, vbi & voluit deinceps Duces omnes humari.

F L V -	PADVS : <i>le Pô</i>, de cuius origine dicitur in Marchionatu Salutarum; magnam eius agri partem rigat fluuiis, quos hic in se vtrinque recipit.

V I I	Stura : <i>la Sture</i>, Fossanum alluens diuersum ab illo qui cadit ad pontem Sturæ.

P E -	Gessus : <i>Ges</i>, Sturæ connectitur ad Cuneum <i>Coni</i>. Tanarus : <i>le Taner</i>, oritur ex nexu Apennini cum Alpibus in Marchionatu Ceux : cadit in Padum ad Basinianū.

D E -	Bormiæ duo : <i>Bormia</i>, suas aquas miscet paulò supra Sefsanum, huncque agrum rigant: exoriunturque in Marchionatu Ceux, & iuncti Tanaro miscentur ad Alexandriam.

M O N -	Duria : <i>la Doire</i>. Clarus : <i>Chiara</i>. Malonius : <i>le Malon</i>.

T I I -	Chifonius : <i>le Chifon</i>, Pinarolium alluens. <i>Malea</i>, & <i>Mair</i>, Sauilianam vtrimque stringunt. Varæta : <i>Varaita</i>.

N O N -	Pelleus : <i>Pelles</i>, Chifonium hauriens. Nonus : <i>Non</i>. Sangonius : <i>Sangone</i>.

N V M. 2. *Inserta & Addita Pedemontio.*

M A R -	V R -	SEGVSIVM : <i>Suse</i>, aliter Sufa iuxta montis Cenisij radices, varias olim experta vices à Frederico Ænobarbo incensa, & excisa. Celebratur fortitudine Gallorum nostrorum: satis est diues, & populosa ad Duriam <i>la Doire</i>.
C H I O -	B E S	
N A -	S E -	

		Auiliana: <i>Auigliana</i> , nobis <i>Veillane</i> , olim longâ obsidione celebris, ætate nostrâ prælio memorabilis. Arcem habet in cliuo firam.
TVS	G V S I -	
	N Æ	Glauena: <i>Giaueno</i> , ad fluuiolum <i>Sangono</i> , armorum fabrica quondam celebris ob vicinas officinas ferrarias, quæ hîc supra 30. exercentur. Hinc quoque telæ nobiles.
SE	{ VAL -	Fanum S. Ambrosij: <i>Sant - Ambrosio</i> .
	L I S.	Riuoli: <i>Riuoli</i> , in agro peramœno, celebris Burgus natalibus Caroli Emanuclis, sed longè magis quia S. Petrum Martyrem ex familiâ Dominicanâ edidit.
G V S I -		
		Nonalefa: <i>Nonalese</i> , vbi multa inuenta sunt quæ Sabaudicam historiam possunt illustrare.
NVS,	A B -	
	B A -	Fanum S. Antonij Raucini: <i>Sant Antonio</i> , nobis <i>la Commanderie de S. Antoine de Renuers</i> , Abbatia olim, vt & nunc, ditissima.
	T I Æ.	S. Michaëlis Clusensis: <i>S. Michel di la Clusa</i> , condita in loco olim Clusa: putant indigenæ ab Angelis hunc locum conditum esse.
<i>le Marquisat de Susè.</i>		Ripalta: <i>Ripalta</i> , prædiues locus.
	FL V -	Duria, Italis <i>Doria</i> , nobis <i>la Doire</i> , aliter Duria minor <i>la Doirette</i> , hanc vallem peramœnam decurrens.
	V I V S.	
MAR -		EPOREDIA: <i>Turea</i> , nobis <i>Turée</i> , in libro Fisci Romani Hipporegia dicta, & ab indoctis vulgè <i>Lamporegio</i> . Situ est edito inter duos colles ad Duriam Fl. cognomento <i>Balteam</i> , qui hîc ponte lapideo necitur. Laudantur eius casei dicti <i>Salassi</i> .
CHIO -	V R -	
NA -		
TVS	B E S	Masinum: <i>Masino</i> , oppidum lautum.
EPO -		Fanum S. Martini: <i>S. Martino</i> , Comitatus caput, Guelphorum olim propugnaculum.
R E -	H V -	
DIEN -		Valperga: <i>Valpergue</i> , item Comitatus caput Gibellinorum acerima fautrix.
SIS,	I V S	
<i>le Mar-</i>		

<i>quisat</i>		Cornia: <i>Cornie</i> , seu <i>Corgni</i> , ad Fl. Orco.
<i>d'Yurée,</i>	MAR-	Riparolium: <i>Rinarolo</i> , ad prædictum Fl.
quo in-		Aglia: <i>Aglé</i> , castrum olim permunitum.
cluditur	CHIO-	Ceresolæ: <i>Ceresol</i> , pagus ad initia Orci Fl. cuius casei celebrantur; in valle Lora-gnanâ iacet.
AGER	NA-	Fanum S. Benigni cognomento Fructua-riensis: <i>San-Benigne</i> , seu vt indigenæ ef-ferunt <i>San-Balegno</i> , prope Riparolium.
CAVA-	TVS.	LANCIUM: <i>Lanzo</i> , vnde valli nomen ad Fl. Clarum <i>Chiara</i> .
NEN-		
SIS,		
Cauane-	FLV-	DYRIA cognomento Balthea, seu Maior <i>la Doire Balthée</i> , aliter <i>la grande Doire</i> .
fe, <i>le Ca-</i>		Orcus: <i>Orco</i> , ex Ceresolis profluens.
<i>uanois.</i>	VII.	Malonius: <i>le Malon</i> .
		Clarus: <i>Chiara</i> .
CO-		VERCELLÆ: <i>Vercelli</i> , nobis <i>Vercelles</i> , & <i>Verceil</i> , ad Fl. Sessitem <i>le Sessia</i> , de cuius nomine vi-de Leandrum solito more fabulantem. Hic celebratum Cœcilium contra Berengarium Archidiaconum Andegauensem à Leone IX. vrbs iam munitissima, & vallata propugnaculis à Sabaudis qui eam urbem ex Ducatu Mediolanensi decerpfit, sed nostrâ ætate eam Hispanus recepit; castrum quo-que habet & arcem.
MI-	VR-	
TA-		
TVS	BES	
olim,		
nunc	AGRI	Bugella: <i>Biela</i> , vrbs ampla, diues, populosa in agro feraci sita.
DO-		Andornum: <i>Andorno</i> , Marchionatus caput in Agro Bugellano.
MI-	VER-	Motta: <i>la Motta</i> , locus prælio memorabilis anni 1614.
NIVM	CEL-	Viueronium: <i>Viuerone</i> , vnde lacus nomen ha-bet.
VER-		Fanum S. Germani: <i>San-Germano</i> , locus olim munitissimus, subruit propugnacula, & mu-ros eius Victor Amedæus.

		Fanum S. Agathæ: <i>Santia</i> , bellis Pedemon- tanis memorabilis.														
CEL-	LEN-	Fanum S. Crescentini: <i>S. Crescentin.</i>														
LEN-		Burgus Sessites: <i>Borgo di Sessia</i> , ab aliis adscri- ptus agro Mediolanensi.														
SE,	SIS.	Seraualis: <i>Serraualle</i> .														
<i>la Sei- gneurie de Ver- ceil,</i>		Verruca: <i>Verna</i> , nobis <i>Vernè</i> , Hispanorum obsidione, & virtute Francorum memora- bilis ætate nostrâ.														
nunc Hispa- nicæ ditio- nis.	FLVII.	<table border="0"> <tr> <td>S E S S I T E S</td> <td>Gardinam: <i>Gardina</i>.</td> <td rowspan="2">} Vno alueo in cū defluentes.</td> </tr> <tr> <td>vulgò <i>Sessia</i>,</td> <td>Bronam: <i>Brona</i>.</td> </tr> <tr> <td><i>Sissia, Senza,</i></td> <td>Nauium: <i>Nauiio</i>, ad Vercellas.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>& <i>Sessa</i> reci- pit</td> <td>Eluum: <i>Eluo</i>.</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td colspan="2">Et aliquot alios parum celebres.</td> </tr> </table>	S E S S I T E S	Gardinam: <i>Gardina</i> .	} Vno alueo in cū defluentes.	vulgò <i>Sessia</i> ,	Bronam: <i>Brona</i> .	<i>Sissia, Senza,</i>	Nauium: <i>Nauiio</i> , ad Vercellas.		& <i>Sessa</i> reci- pit	Eluum: <i>Eluo</i> .			Et aliquot alios parum celebres.	
S E S S I T E S	Gardinam: <i>Gardina</i> .	} Vno alueo in cū defluentes.														
vulgò <i>Sessia</i> ,	Bronam: <i>Brona</i> .															
<i>Sissia, Senza,</i>	Nauium: <i>Nauiio</i> , ad Vercellas.															
& <i>Sessa</i> reci- pit	Eluum: <i>Eluo</i> .															
	Et aliquot alios parum celebres.															
	PRINCIPA- TVS MAS- SERANEN- SIS,	<table border="0"> <tr> <td>Masseranum: <i>Masserano</i>, principis do- mus & delicia, locus exultissimus.</td> </tr> <tr> <td>Crepacorium: <i>Creuicœur</i>, locus per- munitus, & arx ad tegendum hunc tractum peridonea. In eius quoque agro Metallicæ ferri nobiles.</td> </tr> </table>	Masseranum: <i>Masserano</i> , principis do- mus & delicia, locus exultissimus.	Crepacorium: <i>Creuicœur</i> , locus per- munitus, & arx ad tegendum hunc tractum peridonea. In eius quoque agro Metallicæ ferri nobiles.												
Masseranum: <i>Masserano</i> , principis do- mus & delicia, locus exultissimus.																
Crepacorium: <i>Creuicœur</i> , locus per- munitus, & arx ad tegendum hunc tractum peridonea. In eius quoque agro Metallicæ ferri nobiles.																
	<i>Principauté de Masseran.</i>															

N v m. 3. *Secunda pars Pedemontij Marchionatus Salutarum;*
le Marquisat de Salusses.

V R- B E S	SALVTIVM: <i>Salusses</i> , Italis <i>Saluzzo</i> , Episcopalis facta à Iulio II. vrbs perlauta, & frequens, olim familiæ Almeranæ. Aëre gaudet temperatissimo: modica est, sed castro eximio firmata.
&	CARMANIOLA: <i>Carmagnole</i> , ab omnibus Geographis hic collocatur, nunc ab hoc agro reuulsa est, & Pe- demontio adscripta: de quâ ibi.
CAS- T R A	Reuelia: <i>Reuel</i> , locus permunitus.
H V- I V S	Dronerum: <i>Dronero</i> , aliter <i>Droné</i> , castellum firmissimū ad quod Abbatia S. Constantiæ: hic Mercatores ar- mentis, ferroque diuites.
D I- T I O-	Busca: <i>Busca</i> , perantiqui Marchionatus caput.
	Verculum: <i>Verzoli</i> , nobis <i>Versol</i> , corruptè <i>Vensol</i> , castel- lum firmissimum.

- NIS. Costiliolum: *Costigliolo*, ad Fl. Verætam.
 Fanum S. Petri: *San-Pietro*, ad eundem Fl. versus castrum Delphini oppidum Galliarum.
 Et alia loca de quibus mox in Pado.
- FLV- PADVS: *le Pô*, oritur ex Monte Vesulo, seu Veso, hodie *Monte Viso*, qui faxis & rupibus horridus piceas tantum alit, & ex eo multi fluij erumpunt. Fluit autem Pado ex duplici fonte, & post tria milliaria ad Paisanam terræ cuniculo hauritur, ac post mille passus ad Patricolum *Paricolo* resurgit, ac paulò post labitur inter duo castella Vincinum *Oncino*, & Critium *Crisol*, indeque Villam Francam, Pancalerum, Carinianum eluens Taurinum venit, ac deinceps totam Longobardiam decurrit.
- VII
- AGRI
- SA- Verætã: *Veraita*, cuius vnus alueus Salustium attingit.
- LV- Mærius: *Mair*, Buscam alluens, & Dronerum.
- TIA- Maleus: *Malea*.
- NI. Stura: *la Sture*.

NVM. 3. *Pars tertia Pedemontij Comitatus Astensis, le Comté d'Ast, cum Regionibus ei insertis.*

- VR- ASTA: *Asti*, nobis *Aste*: ad Tanarum Fl. *le Taner*, ciuitas peruetus, lauta, diues, frequens, & splendidè ædificata. Fuit quondam Resp. potentissima quæ 30. armatorum millia eduxit. Arcem habet sub nomine S. Christinæ in gratiam Ducissæ Sabaudiaë fororis Ludouici XIII.
- BES
- AGRI Villa Franca: *Ville Franche d'Aste*, munitissimum oppidum, & aliquot propugnaculis septum.
- AS- Mons Clarus: *Monte Chiari*.
- TEN- Reuiliascum: *Reuigliasco*, nobis *Rouiliafè*.
- SIS. Balneoli: *Bagnasco*, nobis *Bagnas d'Ast*.
- Corneliana: *Corneillan*.
- Canale: *Canal*.
- COL- Cortemilia, seu Curia Æmiliani, vt quidam volunt.
- LES *Cortemiglia*.

LIGV- Millefimum: *Millefimo*.
 RVM, Cefola: *Cefol*.
les Lar- Mons Baldonis: *Mont - Baldon*.
ghes. Spinum: *Spino*, aliter *Spigno*.

MAR- CEVANVM: *Cena*, nobile castrum ad Tanarum Fl. vn-
 CHIO- de Marchionatus hic nomen traxit, & ei adiunctum
 NA- nobile, & luculentum oppidum.
 TVS RHODVM: *Rhodino*, castellum Picorum Mirandulæ,
 CEVA- emptum ex Marchionissâ Montis Ferrati à Ioan.
 NVS, Carrafa Ioannis Pici viri doctissimi coniuge, vbi &
 post viri mortem illa consenuit.
le Mar- Baniaseum: *Bagnasco*, ex quo vallis nomen accepit ad
quisat de Tanarum Fl.
Cena. Garefium: *Garesio*, olim Monsiardinus dictum. Mar-
 chionatus etiam titulo illustre.
 Vlmea: *Ormea*, oppidum quod primum eluit Tanarus
 fluuius.

FLV- TANARVS: *le Taner*, existit ex nexu Apennini, & Al-
 VII. pium, oriturque ex triplici riuo qui intra iactum sagit-
 ta coeunt. Auri ramenta defert, ex quibus se vidisse
 torquem, ait Volaterranus.
 Pezus: *Pez*, ex minutâ palude effluit.
 Stura: *la Stoure*, seu *Sture*, Astam alluens.

DE PRINCIPATV ONELIÆ, & MAIRI: *Oneglia & Marro*, dice-
 mus in orâ Genuensi, cui infertus est: in duas valles peramœnas
 discretus est.

NVM. 4. Pars quarta Pedementij, Monsferratus Sabaudicus.

VR- TRIDINVM, vel Trinum: *Trino*, nobis *Trin*, præcipua
 huius ditionis vrbs, ampla, munita, & diues.
 BES Berulum: *Balzola*, sic dictam urbem putat Alciatus ab
 arbore Betula, quâ hîc indigenæ vtuntur ad munien-
 da vasa vinaria circulis.
 & Liburnum: *Linorno*, oppidum inter paludes situm.
 LO- Mons Aureoli: *Montarnolo*.
 CA D. Mariæ Locetinae Cœnobium: *Badia di Lucedia*, quon-
 dam

S A-
B A V-
D I-
C Æ
D I-
T I O-
N I S
in
M O N-
T E
F E R-
R A-
T O.

dam nobilissimum, à Marchionibus Mōtisferrati conditum, vbi olim plurimi Monachi, nunc locus ruinis deformatus est.

Palatiolum: *Palazzuolo*, in loco riguo.

Verolentum: *Verolongo*, in Cauanenfi tractu.

Calusa: *Caluse*.

Vulpianum: *Vulpiano*, in Pedemontium plurimum excurrens.

Fanum S. Damiani: *San-Damiano*, oppidum munitissimum, & duplici obsidione famosum.

Fanum S. Sebastiani: *San-Basiano*.

Fanum S. Raphaëlis: *San-Raffaele*, nobis *S. Raphaël*.

ALBA: *Albi*, ad Fl. Tanarum, olim cognominata Alba Pompeia, antiquus Episcopatus, & ciuitas ampla.

N V M. 5. De Comitatu *Nixeenfi*, le Comté de Nice en Prouence.

V I C A-

N I C Æ A: *Nizza*, nobis *Nice en Prouence*, aliis *ἀπλωσ Νίτσε*, quia Nicæam Bithyniæ contendunt dici *Nicée*, fortè scrupulosius; vrbs pulcherrima, & munitissima, vt quæ Turcis simul Francisque restiterit. Arcem habet in præsentia permunitam.

R I A-

V I L L A F R A N C A: *Ville Franche*, portus pulcherrimus, capacissimus, & percommodus, indigenis fortissimis plenus.

T V S

Castrum S. Albani: *Sant-Albano*, æquali vtrunque in prædictas vrbes interuallo, phari instar portum Villæ Francæ subeuntibus.

Esa: *Esa*, vicina ditioni Monachienfi.

Torbida: *Turbia*, patria olim Pertinacis Imp.

N I.

Contes oleo & castaneis abundans.

C Æ Æ

Pelia: *Peglia*, oleo, vino, atque frumento diues.

Sangrium: *Soagrio*, vbi arx munitissima.

le Vica-

Briga: *Briga*, oppidum sat amplum & populosum, vnde educuntur vinum, frumentum, mel, manna.

riat de

T E N D A: *Tenda*, nobis *Tende*, Comitatus caput, qui cum Nicæensi connectitur, ad quod oppidum via *del Corno*, aliter *Col de Tende*.

Fanum S. Martini: *S. Martino*, ad quod deuenitur per Fenestræ angustias, *Col delle Fenestre*, cui adiacet locus B. Virgini sacer, *Nostra Dona delle Fenestre*.

Nice.

Lantusca: *Lentofca*, ad Fl. Vesubiam.

Fanum S. Dalmatij in planitie: *San-Dalmazzo del Piano*.

VICARIATVS BARCELONÆ, *le Vicariat de Barcinonette.* BARCELLONA: *Barcinonetta*, nobis *Barcinonette*, incensa posterioribus hisce bellis, antea ditio Cardinalis Sabaudix. Hunc agrum quidam Pedemontio tribuunt.

Ioserium: *Ioster*.

Falconium: *Faucon*.

Reuellium: *Reuel*.

Miolanum: *Miolans*, arx non immunita.

VICARIATVS SOSPPELLA-NVS, *le Vicariat de Sospello.* SOSPPELLVM: *Sospello*, bellum oppidum, & eleganter structum in limite Genuensi, cum fonte aquæ limpidissimæ quæ ex vicinis montibus educitur.

Rupellula: *Rochetta*, in agrum Genuensem excurrens.

Castilio: *Castiglione*, paulò infra Sospellum.

Fanum S. Agnetis: *S. Agnes*, inter montes.

VICARIATVS PVERINVS, *le Vicariat du Poggiet, seu du Pogget.* PVERINVM: *Poggieto*, nobis *le Poggiet*, in limite Francico ad fluuium Varum, oppidum munitum in primis, & præsidio firmissimo validum.

BOVILIVM, quibusdam Bobium, aliter Boglia: *Boglio*, nobis *Beinul*, Comitatus prædiues de quo in historiis diximus, ex eo aliquot oppida pendent, & huic ditioni tantùm inferitur.

VALLIS SANCTI STEPHANI, *le Val Saint Estienne.* FANVM S. STEPHANI: *San-Stephano*, in capite Fl. Tineæ, qui ex 3 lacubus existit, oppidum luculentum quod huic valli nomen dedit, quæ per se regitur, neque pendet ab aliis Vicariatibus.

Fanum S. Dalmatij Syluestris: *S. Dalmas le Sauvage*, in collibus asperrimis situm oppidum.

MONS CEMENVS: *Monte Camelione*, vbi rudera, & cadauer magnæ vrbs ostenduntur: vulgò *Camelion*, seu *Cemella*.

Fanum S. Saluatoris: *S. Salvador*.

FLVVII VARVS: *il Varo*, nobis *le Var*, Prouinciæ nunc & Italiae aliquâ ex parte, sed exiguâ limes.
 COMI. Recipit } Esteronem: *Esteron*.
 Fluios } Tineam: *Tinea*, de quo supra.
 TATVS sequentes } Vesuuiam: *Vesubia*.
 Palius: *Palion*, ad Nicæam cadens.
 NICÆ- Liuentia: *Liuenza*, qui ex monte ortus, vbi vallem ad
 Brigam rigauit, deficit & disparet haustus cuniculo.
 ENSIS. Rottus: *Rotta*, Saogrium alluens, qui & Biberam forbet *Bibera*.

§. 3. De ditionibus Familiae Mantuanae.

SECT. I. Historica huius Familiae.

QUÆCVMQVE de hâc familiâ tractari solent in re Geographicâ ad tria capita reuocari possunt, *Ducatum Mantuanum*, *Ducatum Monferratensem*, & *ditiones Principum Gonzagarum*, seu *Mantuanorum*.

NVM. I. De Duce Mantue, & Agro Mantuano.

ORIGO huius Ducatus, qui antea Marchionatus erat cadit in annum Christi 1318. quando vrbs Mantua variis iactata casibus summâ populi voluntate Ludouicum Gonzagam accepit dominum, eiectis Bonacolsinis Tyrannis ope maximè Canis Scaligeri Principis Veronensis. Ipse eiusque successores *Capitanei Mantuæ* tantùm dicti sunt vsque ad Ioannem Franciscum, quem Sigismundus Imperator anno 1432. Marchionem Mantuæ dixit. Is obiit anno 1444. & inter quatuor filios principatum suum diuisit, de quo mox in quantitate huius ditionis. Marchionum porro nomen hæsit in hac familiâ vsque ad annum 1530. quo Carolus V. Imp. Fridericum Gonzagam Mantuæ Ducem creauit.

PRINCIPES MANTVANI. Superuacaneum puto hîc texere seriem Principum Mantuanorum ante Fridericum primum, quoniam illa ad rem nostram minùs pertinere videtur. Hanc tibi per synopsin proponimus, quam vt puto non negliges, à Friderico I. Duce ductam.